

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha.

Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.

V něm byl život a život byl světlo lidí.

To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa.

Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal.

Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.

Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Prolog Janova evangelia

Foto: Rafal Milach

Úvodem

Leden je napínavý. Novoroční projev presidenta vypracovaný studenty nabízíme na str. 10 Brusel nechává regulaci výherních automatů na národních vládách (ČR má na počet obyvatelů nejvíce automatů, v hernách zmizí přes 100 miliard ročně.) K tomu se ale prezident V. Klaus nikdy nevyjádřil. Ani k obrovskému alkoholismu mládeže nebo ke korupci ve státě. Jeho amnestie velikým lupičům je podezřelá.

Volby ukázaly, že občané jsou soudnější než poslanci. Debata o politice s kamarády není snadná, ale stojí za pokus. Tentokrát za nás nikdo nerozhoduje, my sami si na Hrad vybereme slušného nebo sebestředného. Větší dobro, nebo menší zlo.

Skutečný pokrok je tam, kde se šíří dobro.

/v

Pravda Páně vítězí!

Zažil jsem během mého života tucty politických převratů u nás i ve světě, 10 prezidentů, 7 papežů a 8 režimů. Na co nejvíce vzpomínám? Na volbu papeže roku 1958. Zvolen byl neznámý kardinál Roncalli. Leč jakmile jsem slyšel, že si dal jméno ostudného vzdoropapeže v dějinách církve Jana XXIII., věřte nevěřte padl jsem na kolena. Ano, já! Ta pokora Roncalliho hned v prvním okamžiku jeho úřadu! Věděl jsem, že se od této chvíle něco v církvi hne. A hnulo: koncil, který započal roku 1962. Od doby seslání Ducha svatého o Letnicích se nikdy nic většího v církvi nestalo. Srovnejme jen První vatikánský koncil: 700 biskupů většinou z románských zemí, válcovaných kurií. A Druhý vatikánský koncil: 2500 biskupů ze 116 zemí celého světa. Tedy vpravdě událost světová. Prof. Rahner to nazval „kvalitativní skok“: biskupové mluvili bez zábran, svobodně. Papež, jejich bratr, poslouchal pozorně a pokorně. Poprvé v dějinách se katolická církev vyjádřila veřejně a úředně o jiných náboženstvích v pozitivním duchu. Unionismus se změnil v ekumenismus. Biskupové dostali své místo nástupců apoštolů oproti kuriálním úředníkům, i když titulovaným. Mateřské řeči národů se staly liturgickým jazykem.

Církev není poplatná jediné kultuře Evropy. Tak se zachvěl římský centralismus. Dne 13. listopadu 1964 Pavel VI. dává do dražby papežskou korunu – tiáru, staletý symbol moci a pýchy. V listopadu téhož roku v katakombách Domitilly uzavírá výkvět biskupů pakt o chudobě, rezignaci na tituly a moc. Zavazují se k prostému životnímu stylu a ke starosti o sociální spravedlnost.

Jak nutné (a pozdní) byly tyto změny! Jako malý ministrant jsem zažil, jak porodní bába paní Pařízková asistovala u nás při každém křtu, aby překládala lidem latinské obřady! Kalich byl vyhrazen pouze kněžím, jáhnové prakticky nebyli. Bylo hříchem vstoupit do bohoslužebného shromáždění jiné církve. Atd. Papež Jan otevřel okna, aby vyvětral zatuchlé a sterilní komnaty hradu církve a otevřel je světu. Pán Ježíš řekl: „Pravda vás osvobodí!“

Jan Rybář

Důležitější než zkoumání je konání.

(Avot 1,17)

Studium Tóry je důležité, neboť člověka přivádí k jejímu konání. *(Bava kama 17a)*

Kdo nemá odvahu tvořit dějiny, stane se jejich ubohým předmětem. Nechte nás konat.

Alfred Delp SJ, krutě mučený a popravený nacisty za odboj ve válce

Vážení přátelé,

Jde mi především o Boží království, ale to teprve začíná ...

Zatím žijeme ve společnosti, kterou jsme si nevybrali. Ani Ježíš se z tehdejší společnosti nevyloučil. Nezavrhujeme instituce, známe jejich přínos, omezenost i jejich nebezpečí. Dokud neuzdravujeme ve jménu Kristově, jsme vděční za každého, kdo se z nemocnice vrací zdrav. Nejsme příznivci společnosti. Jsou vlády lepší, horší a bezbožné, někdy i naší vinou. Naši předkové pracně získali volební právo.

V manželství, vztahu rodičů i dospělých dětí, ani v politice se neobejdeme bez kompromisů.

Odsuzujeme-li jedince za nějaký neblahý stav („Havel měl zakázat komunisty, ministr podepsal nedokonalý zákon“), zapomináme na pravidla demokracie.

Nezapomněli jsme ale na Zemanovu kauzu Bamberk, kauzu Olovo a další. Těžké následky Opoziční smlouvy neseme dodneška. M. Zeman je navíc provázán s Ruskem.

Tradičním hodnotami nežije ani V. Klaus ani M. Zeman.

Karel Schwarzenberg se snaží celý život budovat civilizaci úcty, soucitu a odpovědnosti. Staví se pod soud Boží. To oboji potvrzuje řada přátel, jejichž slovo má vysoký kurz hodnověrnosti: +Josef Zvěřina, +Ivan Medek, Václav Malý, Tomáš Halík, Ladislav Heryán a další.

Zanechme vzájemných sporů a volme kandidáta podle charakteru. Jde o pravdivou reprezentaci vlasti doma a v zahraničí.

Srdečně Vás zdravím. *Václav Vacek*

Jednou, o svátku **Tu bi-švat**, se u cadika Eizika z Žydaczówa sešel opravdu úctyhodný počet hostů. Nejen že seděli jeden vedle druhého namačkání za velkým stolem, ale mnoho jich v řadách ve stoje obklopovalo dlouhý stůl, na němž byly hromady ovoce. Hostů však bylo mnohem více než ovoce. Tu povstal cadik a obrátil se ke všem slovy: „Chtěli byste ovoce? Tak já vám povím, kde ho naleznete – v Talmudu se píše: A toto jsou věci, jejichž plodů člověk užívá na tomto světě a jsou mu uchovány do budoucího světa: úcta k rodičům, skutky milosrdenství a usmířování bližních, ale učení Tóry převyšuje všechny. Učte se usilovně Tóru a budete mít nepřeborné množství ovoce.“

Císař Josef II. po otcově smrti (1765) věnoval téměř všechny zděděné peníze na ozdravení státních financí. Všechny ministry (s výjimkou Václava Kounice) označil za nedorostlé úkolům.

Dvorské komoře (ministerstvu financí) uložil za úkol dbát toho, aby stoupaly státní příjmy – bez větší zátěže obyvatelstva. Vyhlásil boj všem projevům luxusu. Učitelům však platy nechal více než zdvojnásobit, neboť na vzdělání se již nemá šetřit.

Deseti zásadám služby Bohu tě naučí každé malé dítě a každý zloděj, řekl *mezričský rabi Magid svému žáku Žišemu*.

Tři věci se naučíš od dítěte:

- je veselé samo od sebe
- nezahálí ani na okamžik,
- a čeho se mu nedostává, toho se neúnavně dožaduje.

V sedmi věcech tě poučí zloděj:

- Pracuje i v noci
- nedosáhne-li svého napoprvé, pokusy opakuje
- miluje své kumpány,
- nasazuje život i pro to nejneopatrnější,
- co získal, má pro něj tak směšnou cenu, že to prodává za babku,
- nechá na sebe dopadat rány a nestěžuje si,
- má své řemeslo rád a za žádné by je neměnil.“

CHYTRÍ A MOUDŘÍ

Oto Mádr

Být osobností je rozhodnutí pro vyšší hodnotu svého lidství, než na co stačí chytrost.

Vyznat se a proklouzávat životem co možná bez nepříjemností, na to stačí signály naší živočišnosti.

Na plně lidskou rovinu nás zve příležitost k obětavosti.

Jde o něco pro život nás všech klíčového: o základní rozhodnutí pro dobro proti zlu.

Ale to je hloupost, řekne světaznalý pivní rádce.

Cítí se nadřazen idealistům a posmívá se hrdinům.

Má pravdu v tom, že jeho horizont mu neposkytuje možnost zažít velikost a štěstí z bytí naplněno člověkem.

Moudrost je otevřená všemu dobru a tvořivé lásce.

„Tak Bůh miloval svět, že vydal svého Syna.“

Ryzí, dávající láska je lakmusový papírek k rozzeznávání chytrosti a moudrosti.

Teologické texty, 2/2004

CHYBÍ NÁM HLEDÁNÍ SPOLEČNÉHO DOBRA?

Česká společnost je zavalena zprávami o bující korupci a političtí lídři se namísto kroků, kterými by reagovali na proměňující se situaci ve společnosti, věnují vzájemným půtkám. Prof. Jan Sokol odpověděl na naši otázku: „Je vůbec možná diskuse o společném dobru? A není její absence možným kořenem dnešní blbě nálady a mizivé důvěry v české společnosti?“

Společné dobro je trochu archaický pojem, ale mám také silný dojem, že to, co se jím tradičně označuje, v naší zemi trpí na úbytě. Společný a veřejný zájem nejdřív zdiskreditovali komunisté tím, že jej zneužívali: mnozí z nás si ještě pamatují, co všechno „nebylo ve společenském zájmu“; například aby se někdo dostal na školu, aby mohl vykonávat své povolání nebo dokonce vycestovat do zahraničí. Společnost, která si nestoudně ří-

kala „socialistická“, ve skutečnosti nahradila společné dobro zájmem totálního státu a fakticky nás nutila, aby se každý staral jen sám o sebe a o své soukromé zájmy.

Po roce 1989 se poměry změnily, jenže se zase vyskytli různí mudrci, kteří se předháněli v tom, jak společný zájem zesměšnit, protože si snad mysleli, že je to komunistický výmysl. Proti náročným a nepohodlným představám odpovědného občanství a svobody se snadno prosadila svůdná představa, že prospěch společnosti vzniká jen z dobře organizované souhry jednotlivých sobectví. Tak se u nás četl Adam Smith i Ludwig von Mises, kteří ovšem žili v úplně jiných společnostech a tento stav si nedovedli ani představit. Také Friedrich von Hayek, který za svůj hlavní objev pokládal katalaxii čili „řád svobodné směny“, se u nás četl jako teoretik bezohledného sobectví.

Asi nejhorším a bohužel velmi trvanlivým dědictvím minulých totalit je děsivá atomizace společnosti, ztráta ochoty a možná i schopnosti něčemu a někomu důvěřovat. I když je tu spousta lží, podvodů a špinavostí, společnost je na určité míře vzájemné důvěry založena a bez ní nemůže fungovat. Protože česká společnost jakž takž funguje, zdá se mi, že ani toto základní společné dobro tu tak docela nechybí. Musíme sice všude zamykat a dávat si pozor, přece však chodíme po ulicích většinou beze zbraně, bankovky, které dostaneme, nenosíme ke kontrole, a pokud někdo něco slíbí, většinou to také splní.

Jenže ta zásadní nedůvěra a všeobecná podezřívavost se pochopitelně promítla i na stát a sám jsem po roce 1989 zažil, jak se dokonce i poslanci chovali k vládě a státu jako k třídnímu nepříteli. Někteří tenkrát chápali privatizaci jako jakousi pomstu na nenáviděném státu a radovali se, kdykoli se dal nějak oškubat. Ti nešťastníci si přitom vůbec nevšimli, že i legitimní soukromé zájmy jsou možné jen na pozadí těch společných a že velká část veřejných zájmů je dnes nezbytně svěřena do rukou státu a vlády.

A tak se mi zdá, že diskuse o společném dobru nesmí přehlédnout, že toto dobro pro všechny zahrnuje především takové předpoklady dobré společnosti, jako je bezpečí, svoboda a právo. Ty ale také vyžadují občanskou statečnost, poctivost, spravedlnost nebo dobrou vůli a nedají se „zajistit“ bez aktivní spolupráce občanů. Teprve pak mohou přijít na řadu společná dobra hmotné povahy, kde ovšem vzniká problém omezených prostředků. Zde vidím do budoucna jako úplně zásadní a nikde nevyřešený problém soutěže a soupeření měřené jediným parametrem HDP. Díky volné soutěži může většina z nás žít v takovém pohodlí a bohatství, o jakém se našim předkům ani nesnilo. Jenže začínáme také tušit, že bezuzdná globální soutěž všech se všemi nemůže pokračovat do nekonečna a už dnes ohrožuje ta vůbec první společná dobra, totiž samotné dary Stvoření, jako je čistý vzduch nebo pitná voda.

Jan Sokol, filosof, Universum 4/2012

DEZILUZE Z KATOLICKÉ CÍRKVE VE SPOJENÝCH STÁTECH

Teoložka Doris Donnellyová působí na univerzitě v americkém Clevelandu a je pravidelným hostem pražské konference Forum 2000, kde také vznikl tento rozhovor. Nabízíme úryvek. Celý rozhovor najdete v Časopise Universum 4/2012

... Tradiční náboženství – a teď mám na mysli především katolickou církev – v současnosti nejsou v úplně dobrém stavu. Již po několikáté ve svých dějinách byla totiž církev redukována na soupis pravidel a nařízení, což umrtvuje jejího ducha. Jen pomocí pravidel a nařízení nemohou rodiče vychovávat své děti a ani náboženství nemůže existovat pouze na jejich základě. Musíme se vrátit ke starosti o člověka, o osobu, o jeho srdce a duši a o jeho vztah k druhým lidem. Pouze série příkazů a zákazů lidí do kostela zpět opravdu nevrátí.

Kdy bylo podle vás v katolické církvi období, které nabízelo způsob, jak se vymanit ze svazujícího seznamu příkazů a zákazů?

Určitě s tím přišel druhý vatikánský koncil, který byl v mnoha svých snahách úspěšný. Dnes ovšem prožíváme dobu restaurace, která jde proti jeho duchu. Uspěl, protože ve všech jeho dokumentech byla do té doby netušená svoboda. Například konstituce *Sacrosanctum Consilium* (Konstituce o posvátné liturgii) dovolovala účast na liturgii laikům, kteří se z pasivních elementů najednou stali aktivními účastníky dění. To velice napomohlo semknutí společenství věřících, kteří změny přivítali s nadšením a aktivněji se začali zajímat i o sebe navzájem.

Dogmatická konstituce *Lumen gentium* (Světlo národů) nedefinovala církev jako hierarchii a ani ne jako budovu kostela, nýbrž jako lid Boží. Ukázala, že společenství církve

již není pyramidou, nýbrž kruhem, a že jsme skutečně všichni lidem Božím. Všichni jsme poutníky na cestě a ani církev není něčím statickým.

Dokázala církev po druhém vatikánském koncilu reagovat na měnící se potřeby doby?

Pro druhý vatikánský koncil byla skutečně určující zahajovací řeč Jana XXIII. *Gaudet Mater Ecclesia*, ve které podtrhl pastorální význam nejen koncilu, ale i církve jako takové. Najednou zde byl výrazný motiv církve jako místa společenství, a nikoli pevné pyramidy, a tedy také výzva k aktivní účasti v církvi pro všechny věřící. Katolická hierarchie této příležitosti bohužel nedokázala využít, nedokázala odevzdat svou moc do rukou laiků – což ovšem automaticky neznamená ztrátu autority.

Ze své vlastní zkušenosti bych přirovnala církev k postavení učitele: sama učím a vidím, že přechod z frontální výuky autoritativního typu, kdy studenti jen sedí v lavicích a poslouchají výklad, k výuce moderní, na které se aktivně podílejí sami studenti, s sebou nese rozklad výukového procesu, ale naopak větší aktivitu, odpovědnost a zájem studentů. Jenže církevní hierarchie, místo aby si uvědomila přínosy takové změny, se spíš zalekla a chce věřící zahnat zpět do jejich kostelních lavic.

Ocitla se tedy církev 21. století v krizi?

Současný stav církve nevidím jako krizi, ale jako výzvu každému z nás ke svatosti. Tyto doby, kdy se člověk musel stát knězem, řeholnicí či mnichem, aby byl pokládán za svatého. Pro mnohé z mých studentů je oddanost Kristu velice podstatnou záležitostí. Na druhou stranu mnozí kněží s touto obecnou výzvou ke svatosti nejsou příliš smířeni. Jako by si chtěli uhájit své výsadní právo na větší blízkost Bohu. ...

S Doris Donnellyovou hovořil Lukáš Jirsa

Každá báseň
je tak trochu závrat
Každý polibek
tak trochu sen
Každá večere
tak trochu poslední.

Milan Ohnisko

LIDÉ MĚNÍ SVĚT

Neexistuje moc mladých lidí, kteří namísto budování kariéry odejdou po vystudování vysoké školy do zahraničí pečovat o ochrnuté lidi a vydělané peníze použijí na péči o sirotky v Tanzánii. Těmito slovy začíná zdůvodnění Nadace *Via Bona*, která Ondřejovi Horeckému udělila letos v září cenu Srcař roku. Horecký založil v roce 2006 občanské sdružení *Bez mámy*, které pomáhá v Tanzánii hledat adoptivní rodiče pro sirotky a navazuje dlouhodobou spolupráci mezi českými a africkými školami.

Aktuálně se sdružení vrhlo do rozvoje sirotčince, který kapacitou nestačí a potřebuje nutně samostatné zázemí s kuchyní a jídelnou. Toto Centrum pro sirotky v Mahangu buduje české sdružení spolu s místními řeholnicemi. „Byli jsme tam a jsme fascinováni, co dokázalo pár moravských rodin, a snad i nějaká pražská, udělat pro tamní sirotky,“ říká jeden z podporovatelů Vladimír Albrecht. Děti většinou osiřely vinou úmrtí rodičů na AIDS. „Po dobudování sirotčince budou pokračovat učňákem a my máme s manželkou chuť se podílet na zřízení zdroje vody, které je v místě hrozivý nedostatek.“

Sdružení podpořilo také místní křesťanskou komunitu při výstavbě kostelíku. Více informací o vitálním občanském sdružení a možnostech jeho podpory najdete na www.bez-mamy.cz. *Universum 4/2012*

28. MALÉ SYMPOSIUM – TENTOKRÁT O NASTÁVAJÍCÍ DOBĚ

Media se předhánějí v informacích o hrozbě blížícího se konce dějin, odkazují na různé přírodní katastrofy, ekonomickou a politickou krizi i válečné konflikty a agresí. Skeptici a pesimisté se odvolávají na údaje tzv. Mayského proroctví, z něhož vyvozují, že konec nastane ještě v r. 2012, kdežto optimisté situaci světa chápou jako období hledání nových možností pokračování civilizace. Za nejpracovitější a odborně podložené se považuje dílo P. A. Sorokina „*Krise naší doby*“ (orig. 1941), v němž jsou analyzovány cykly dějin od starověku do současnosti. Autor vyvozuje, že se v dějinách civilizace od starověku střídají fáze materialistická, přechodná, a duchovní. Francouzské osvěcenství na konci osmnáctého století podle něj zahájilo materialistické období, které vrcholilo vědecko-technickou revolucí; druhá světová válka v Sorokinově podání započala dobu přechodnou, a počátkem třetího tisíciletí opět začne období duchovní. Jeho symptomy lze zaznamenat v mnoha vědeckých i uměleckých dílech i v probouzejícím se zájmu o spiritualitu.

Možná nás v nastávajících letech zpočátku čeká pokračování dalších přírodních katastrof, zmatků i hrozeb terorismu. Mnozí lidé budou vystaveni nouzi a existenční nejistotě. Ale je třeba zachovat si naději a vnášet do života pozitivní hodnoty moudrosti, spravedlnosti, statečnosti, uměřenosti, lidskosti a smyslu pro transcendenci. Jen tak třetí tisíciletí může postupně být pro stále více lidí obdobím světa a důstojného lidství.

„V každém konci je přeče skryt nový začátek, a s ním přichází i naděje.“

(Jan Starý, fotograf)

Stav světa: „... Neboť svět je ve špatném stavu, ale všechno bude ještě horší, pokud každý z nás neudělá to nejlepší. A tak tedy budme bdělí - bdělí ve dvojitě smyslu: Od Osvětlení víme, čeho je člověk schopen. A od Hirošimy víme, co vše je v sázce.“

(V. E. Frankl, 1984)

„Naše momentální intelektuální, politické a dokonce duchovní otrěsy mají zcela prostou příčinu: Teprve teď jsme zdvihli poslední kotvu, již jsme byli ještě připoutáni k době kamenné.“

(Pierre Teilhard de Chardin)

„Převrácené pojetí životního stylu nám našeptává, abychom žili bohatě navenek a chudě uvnitř, místo obrácení této perspektivy – žít bohatě uvnitř a chudě navenek. Pokud tento obrat neučiníme, nemáme v nastávajících časech šanci...“

(Podle Maxe Kašparů)

Ondřej Rada - „Josef s malým Ježíšem“, 2012

P. F. 2013

O+R+M+M Radovi

„Jsme-li duchovně založeni, pak bychom měli vědět, že duchovnost není setrvalý stav, ale že vždycky znamená jednat a být na cestě.“

(Podle komunity z Taizé)

„Právem se můžeme domnívat, že budoucnost lidstva je v rukou těch, kteří dokáží budoucím generacím zprostředkovat hybné síly života a naděje.“

(Gaudium et spes)

„Pouhé vědění je pesimistické, optimismus je aktem víry, vůle a citu.“

(V. S.)

Jak tedy být připraven na budoucnost, aby byla dobou světa, pravdy, krásy a dobra?

- Být tvořivý (flexibilní a inovativní)
- Střídat poznatky a dávat je k dispozici hledajícím
- Být iniciativní
- Rozlišovat a integrovat

– V každé rozhodující situaci zvažovat trendy, a volit to, co podporuje uskutečnění dobra

– Umět hierarchizovat důležitost cílů, rozhodovat a volit vhodné prostředky

– Být optimistou

– Řídit se hodnotami víry, naděje a lásky

– Uplatňovat ve vztazích k lidem sounáležitost, kooperaci, participaci a radost

– Hledat své pole působnosti, kde je možno být užitečný

– Snažit se zanechat po sobě svým životem a dilem dobrou stopu.

P. F. 2013

Vladimír a Ema Smékalovi

KDYŽ AMNESTIE POMÁHÁ ZLOČINU

Amnestie je součástí dějin civilizace stejně jako státní převraty, revoluce, popravy, soudní procesy nebo přijímání nových ústav a zákonů. Jazykově je blízká amnesii, tj. ztrátě paměti po traumatickém zážitku, a původně se pod amnestií skutečně rozumělo promíjení politických zločinů. Účelem amnestie tak bylo až do moderní doby především obnovení politického míru a stability země po občanské válce, rebelii, okupaci nebo tyranické vládě.

Od politické ke všeobecné amnestii

Když během korintských válek na přelomu 5. a 4. století před našim letopočtem Thrasyllos obnovil v Aténách demokracii, vyhlásil pro politické protivníky amnestii, ale přitom z ní výslovně vyloučil sbor třiceti tyranů dosazených spartánskou okupační mocí. Podobně také během anglické restaurace Karel II. vyloučil z politické amnestie ty, kdo se přímo podíleli na popravě jeho otce. V moderních demokratických dějinách je pozoruhodný proces hned několika amnestií, kterými po občanské válce prezident i Kongres Spojených států přispěli k obnově jednoty země a politických práv pro státy bývalé Konfederace.

V současnosti má ovšem amnestie mnohem širší význam a rozumí se jí každé prominutí trestného činu nebo trestu orgánem, který má k takovému rozhodnutí ústavní pravomoc. Narozdíl od práva udílet milost, tj. nařídít, aby se individuální trestní řízení nezahajovalo, nebo aby se v něm nepokračovalo, se amnestie vždy týká celých skupin osob. V moderních ústavních režimech amnestii zpravidla nařizuje buď hlava státu, nebo přímo zákonodárce ve formě speciálního zákona. V České republice má podle článku 63 Ústavy ČR toto původně výsostně právo politické suveréna prezident země a k jeho aktu je třeba i podpis předsedy vlády.

Relativizace trestní spravedlnosti

První otázka potom zní, zda by tato pravomoc vůbec měla v ústavní demokracii existovat, když se jedná o tak mimořádný zásah do trestního řízení nebo samotného výkonu trestu. Amnestie totiž relativizuje výkon trestní spravedlnosti tím, že nejvyšší ústavní orgány mohou jedním konkrétním nařízením zmařit dlouholeté výsledky práce policie, státních zástupců i soudů. Neobstojí ani argument, podle něhož amnestie může doplňovat trestní a vězeňskou politiku vlády tím, že sníží stav vězeňské populace.

Vězeňská populace je skutečně v České republice příliš vysoká a z porovnání s jinými zeměmi EU je patrné, že čeští státní zástupci i soudci postupují příliš represivně

a systém alternativních trestů se v českém trestním právu prosazuje příliš pomalu. Tyto dlouhodobé a systémové problémy české justice však nelze řešit jednorázovým vnějším zásahem, mimo jiné i proto, že zkušenosti s minulými amnestiemi ukazují, že bez změny trestní politiky se vězňové velmi brzy opět zaplní.

Amnestie tedy rozhodně není žádným opatřením v oblasti trestní politiky. Současně však poskytuje dodatečnou naději i těm, kteří se z nejrůznějších důvodů cítí být obětmi nespravedlivých zákonů nebo jejich aplikace soudu. Má-li tedy amnestie nějaké opodstatnění i v ústavně demokratickém státě, pak jedinečně jako zcela mimořádný prostředek, který umožňuje reagovat na mimořádné situace v oblasti trestního práva a spravedlnosti.

Načasování

Druhá otázka se týká načasování amnestie. Z politických i právních dějin je patrné, že amnestie logicky souvisí s politickou nebo ústavní diskontinuitou, za kterou lze považovat i zvolení nové hlavy státu. Tolik kritizovaná amnestie prezidenta Havla z roku 1990 měla přesně tento symbolický význam, protože učinila tlustou čáru za obdobím komunistické justice s jejím pokřiveným obrazem práva. Nově zvolený prezident země ubírající se od komunismu k demokracii tehdy odvážným krokem nařídil amnestii, při které byly z tehdejších věznic propuštěny téměř dvě třetiny vězňů. Dodnes se sociologové i kriminologové přou o rychlost a připravenost této amnestie, ale skutečností zůstává, že navzdory vžitým představám se amnestování podíleli na celkové kriminalitě v roce 1990 pouze necelými deseti procenty.

Amnestie roku 1990 byla skutečně naprosto výjimečná, a to i v porovnání s následujícími amnestiemi prezidenta Havla z let 1993 a 1998, kdy byly z věznic propuštěny

pouze stovky, nikoli tisíce vězňů. V tomto kontextu se rozsah amnestie Václava Klause z roku 2013, kterou bylo jen několik týdnů před koncem prezidentova funkčního období nařizeno propuštění více než sedmi tisíc vězňů, jeví jako nevysvětlitelný. Skutečně bylo dvacáté výročí rozpadu Československa důvodem pro takto mimořádný krok? Vždyť prezident Slovenské republiky také nařídil amnestii, ale její rozsah je nesrovnatelně menší než amnestie českého prezidenta, který podle jejího druhého článku zastavil i pravomocně neskončená trestní stíhání trvající déle než osm let, a to pro trestné činy s trestem nepřevyšujícím deset let.

Pro koho je tato amnestie?

Argument, podle něhož i Evropský soud pro lidská práva považuje řízení trvající déle než šest let za porušení práva, neobstojí, protože soud pouze přiznal kompenzaci za průtahy, ale nezpochybnil řízení samotné. I když ponecháme stranou samotný rozsah druhého článku amnestie, skutečnost, že z něj prezident nevyjmul případy korupce a dalších trestných činů ekonomické povahy, povede již navždy k pochybnostem, zda účelem této amnestie nebyla především snaha paralyzovat řádný soudní proces v případech stíhání některých ekonomicky vlivných osob a skupin.

Prezident není podle Ústavy za amnestii odpovědný. Kontrasignoval ji ovšem předseda vlády, která si boj proti korupci stanovila jako jeden ze svých hlavních politických cílů. Amnestie roku 2013 tak vejde do ústavních dějin této země především jako manifestace pokrytectví, cynismu i síly těch, kdo se s představou nezávislé justice a řádného trestního procesu nikdy nesmířili a rovnost všech před zákonem, tento hlavní pilíř právního státu, nikdy nepřijali za vlastní.

Jiří Příbáň, LN 4.1.2013

AKTUALITY

BESEDY SE SNOUBENCI A NOVOMANŽELY

(víra není podmínkou)

od 20. ledna každou neděli v 19 h. na faře

čas se možná změní, volejte na tel.: 731402236

Téma:

- k čemu je manželství dobré
- rozdíly mezi mužem a ženou,

- čím se můžeme navzájem obdarovat
- zamilovanost a láska
- umění komunikace
- pravidla soužití (odpuštění, řešení sporů, hádek ...)
- soužití s rodiči (pravidla, výhody a úskalí)
- hospodaření s penězi
- trávení volného času
- výchova dětí
- obsah manželského slibu
- posláni manželů
- příprava na svatební obřad

Česká křesťanská akademie v Letohradě pořádá v sobotu 16. února v 19 hod. v evangelickém kostele **besedu s paní Petrou Procházkovou na téma: „Nemudrujeme, pomáháme“**. P. Procházková je známou novinářkou a humanitární pracovnící.

Česká křesťanská akademie v Letohradě pořádá v pátek 15. března v 19 hod. v evangelickém kostele **přednášku trapisty Karla Satorii: „Nakolik rozumíme Bohu?“**

V sobotu 16. března **povede Karel Satoria předvelikonoční duchovní obnovu**. Od 9.30 do 12 hod. v jídelně Orlovny.

Farní rada se sejde 23. ledna v 19 h. na faře.

Život Boží křtem přijali

9.12. Anna Marie Vaničková

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

7.12. Marie Richterová 94 let
18.12. Anna Balášová 94 let
20.12. Jaroslav Koryta 92 let
21.12. František Hrdina 83 let
12.12. Marie Foglová 80 let
14.1. Marie Masopustová 76 let

PROGRAM NA LEDEN VE STREETU

Téma měsíce: Pravidla diskuse:

Na co jsou? Komu/čemu slouží? Jsou vůbec potřeba? Kdo vytváří pravidla? A kdo pravidla diskuse kontroluje? ...

Akce v lednu

17.1. Workshop - linoryt (příprava matric běží celý měsíc)

24.1. Den naopak – pracovníci se změně v uživatele a naopak.

Otvírací doba:

po, út, čt: 13 - 19
pá 14 - 18

Program je vyhrazen pro děti a mládež z NZDM

NZDM Letohrad, Taušlova 714,

e-mail: podstrechou@seznam.cz,

fb: [NZDM Letohrad](https://www.facebook.com/NZDM-Letohrad), web: uo.charita.cz,

RODINNÉ CENTRUM MOZAIKA

v lednu

Herna otevřena: po-pá 8 – 12 h.

čt 8 - 12 h. 13 – 18 h.

pondělí – **RODINNÉ INSPIRACE** 9 - 11 h.

Inspirace rodičům/prarodičům k trávení volného času s dětmi/vnučaty, k posilování rodinných vztahů, komunikaci a sdílení společného času.

Vedou paní P. Zamazalová a H. Poláčková.

úterý - **MOZAIKOVÉ DOPOLEDNE**

8 – 12 h.

- pro rodiny ke sdílení svých výchovných zkušeností, starostí, problémů a radostí pouze pro účastníky kurzu.

středa – **MOZAIKOVÉ DOPOLEDNE**

8 – 12 h.

čtvrtek:

17.1. **PORADNA PRO ...** od 9 h. Šijeme látkové tašky, šetrné k životnímu prostředí. Doneste si přírodní látku: plátno, len (pokud budete chtít následně dekorovat) nebo si zakupte látku s již vybraným vzorem a materiál na popruhy. Vede Mgr. Veronika Peteráčková. Vstupné 20 Kč.

24.1. od 10 h. **VAŘÍME S DĚTMI** - Přijďte si s dětmi uvařit svačinku „muchomůrky z vajíčka“. Nahláste se nejpozději den předem. Vstupné 20 Kč + cena surovin.

31.1. od 9 h. **TVOŘIVÁ DÍLNA** – Vyrobíme si glycerinové mýdlo do koupelny. Nahláste nejpozději do 21.1.

Cena 20 Kč + spotřebovaný materiál.

pátek 10 - 11 h. **CVIČENÍ NA MÍČÍCH** pro všechny generace, začátečníky i pokročilé, těhotné ženy a maminky po porodu. Omezí bolesti zad, působí příznivě na oblast pánve, posílí ochablé svalstvo, podpoří správné dýchání, šetří klouby,

vylepší fyzickou kondici. Vede paní Hana Štěpánková. Děti si mohou pohrát v herně. Vstupné 30 Kč.

CENTRUM POD STŘECHOU - leden

OBČANSKÁ PORADNA PRO RODINU 16.1. od 10 h.

Ing. Marcela Náhlíková, pracovnice Občanské poradny při Oblastní charitě Ústí n.O. Vám představí službu a zodpoví vaše dotazy týkající se sociálně-právní problematiky rodin - diskuze neformálního charakteru. Téma např. S-karty, sociální pomoc, bydlení, sociální dávky, pracovní vztahy, rodina a mezilidské vztahy, majetkoprávní vztahy, ochrana spotřebitele, info o EU, dluhová problematika. Občanská poradna neradí v komerčních či podnikatelských záležitostech. Vstupné 20 Kč. Hlídaní dětí nahláste nejpozději do 14.1.

MUZIKOHRANÍ 21.1. 15-15.45 h.

Muzikofiletický program pro předškolní děti. Vede Bc. Veronika Stráníková.

Další setkání budou pravidelně jednou měsíčně – informace o ceně, termínech a organizaci při prvním setkání. Muzikohraní vychází z metody Celostní muzikoterapie PaedDr. L. Holzera, používá některé její formy a techniky. Nástroje jsou k zapůjčení.

SLAĎOVÁNÍ OSOBNÍHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA ANEB VLIV PRÁCE NA RODINU 30.1. od 17 h.

Vliv práce na rodinné vztahy, předcházení konfliktů mezi partnery, mezi rodiči a dítětem, pohled ze strany dítěte, minimalizování negativního vlivu pracovního vyčerpání na rodinu. Přednášku povede psycholožka Mgr. Simona Hybšová.

Vstupné 30 Kč. Hlídaní dětí nahláste nejpozději do 28.1.

DĚTSKÉ OSLAVY NAROZENIN - Od ledna si můžete pronajmout hernu rodinného centra na pořádání dětských narozeninových oslav. Po tuto dobu bude herna s kuchyňkou pro veřejnost uzavřena. Podrobnější informace, termíny a cenu pronájmu Vám sdělí pracovníci Centra pod střechou na níže uvedených kontaktech, nebo osobně v kanceláři.

Kontakty: 731 402 336,

email: podstrechou@seznam.cz,

www.uo.charita.cz,

facebook: [rodinnecentrummozaika](https://www.facebook.com/rodinnecentrummozaika)

Člověk, který lituje chyby, už není týž, kdo se jí dopustil. *Maurois*

Nenahávej si minulost podle potřeby.

Leonardo da Vinci

Když máme lepší důvod, dobrý důvod padá.

Shakespeare

Kdo dvěma cestami chodit chce, buď zadek, nebo roucho si roztrhne.

staročeské přísloví

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme sboru Familia cantorum za adventní koncert a Rybovu mši „Hej mistře“.

Děkujeme paní Monice Vychytilové a dětem za krásný vánoční koncert.

Děkujeme za vánoční koncert sboru žambereckého gymnasia Corale.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí rozdala v okrese kolem 480 pokladniček. Většina z nich se naplnila o víkendu 4.-6.ledna 2013. Z výtěžku sbírky podpoří Oblastní charita službu občanského poradenství nebo „Šance pro rodinu“ - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

V Letohradě, sídle Oblastní charity Ústí, začínají Tříkrálovou sbírku z valné části opět skauti. Do ulic se zde vydalo 38 skupinek koledníků, kteří vybrali 178.841,- Kč. Upřímně děkujeme letohradským skautům, Maruše Mikyskové, všem koledníkům a vedoucím skupinek. Děkujeme také vám, kdo jste koledníky přijali a svým darem projevili podporu Charitě, která prostřednictvím svých služeb pomáhá potřebným. Děkujeme za spolupráci zástupcům města a farnosti.

Tříkrálová sbírka ale není jen vybíráním peněz. Stovky koledníků přináší lidem přání štěstí, zdraví a pokoje jejich domu. Zejména starší občané berou tato přání velmi vážně, a proto se na koledníky už těší: „Každý rok na ně čekám, už si to bez nich nedovedu představit. Jezdím sem na chalupu z Prahy, tam něco takového není,“ říká paní z malé vesničky a její sousedka dodává: „Taky na ně pokaždě čekám. Oceňuji, že děti stále chodí, udržují soudržnost obce i tradici svátku Tří králů.“

Jednu skupinku 14letých koledníků jsme potkali v Červené. Ačkoliv při zpěvu jim poněkud přeskakují hlasy, paní v domě je pochválila: „No, to jste mně pěkně zazpívali, hoši!“ Když se pak otočí do chodby pro peníze, aby přispěla do pokladničky, kluci mezi sebou sebekriticky pronesou: „Paní má asi problé-

Poděkování

Pan Ing. Josef Baláž a pan Ladislav Svoboda z Mistrovic na několika panelech vytvořili výstavu o dvou významných kněžích působících kdysi v naší farnosti: Antonína Buchtela (v Letohradě v letech 1845-82) a Karla Šrajbra (1940-49). Výstava byla několik týdnů v mistrovickém kostele a pak v kostele sv. Václava v Letohradě.

Pánové, děkujeme Vám, že jste připomněli obětavou pastorační těchto charakterních mužů.

Mínulý režim se ve svém ideologickém tažení snažil přetnout kořeny naší kultury a tradice. Umlčet paměť a historické výpovědi o významných osobnostech našich obcí, farnosti i kraje. Třeba bude někdo pokračovat v hledání, abychom věděli, kdo před námi žil, koho jsme potomky, kdo jsme, kým můžeme být a na co a na koho můžeme být hrdí. Aby si děti nemyslely, že naši nejvýznamnější osobnosti byl Jára Cimrman. /v

my s ušima...“ Na jiném místě se 7letá kolednice vážně zajímá, kam půjdou vybrané peníze a jinde se stejně stará „Baltazarka“ rozpláče nad kalendářiky, rozsypnými v blátě. 8letý „Kašpar“ zase honí po poli korunu, kterou mu odnesl vítr... Tříkrálová sbírka 2013 skončila.

I když některým koledníkům přeskakoval hlas a jiní měli hlas stýdlivý a tenký, přinesli lidem přání štěstí a zdraví od nového roku. V rádiu jsme slyšeli zprávy o stoupajících hladinách řek, debaty o Klausově amnestii či nejrůznější vábníčky prezidentských kandidátů. Tu nejlepší zprávu dnešního dne

ale lidem přinesli tři králové: zvěst o Božím požehnání a přátelství. Za OCH: I.Marková

PODĚKOVÁNÍ ZA ROK 2012

Za rok se dá mnoho vykonat. Cokoliv kdo udělal dobrého, vědomě nebo nevědomě, ke cti a slávě Boží vykonal.

Svým hledáním, úsilím a vzděláváním jsme snad zase více porozuměli Bohu a druhým.

Vy rodiče se snažte svým dětem předat to, co pokládáte pro život za nejdůležitější.

Pracujeme i ve farnosti. Vyučování náboženství ve farnosti navštěvuje 142 dětí.

Paní učitelka Jana Skalická navíc měla na školách 20 besed před Vánoce a Velikonoce. Pastorační asistent Václav Neruda a se věnuje mládeži. S rodiči jsme se na faře 4x sešli k poradě, jak vést děti k poznávání Boha a udržení naší křesťanské kultury života. S učiteli, rodiči a psychology jsme se radili o boji proti šikaně školáků. S dětmi nebo mládeží jsme podnikli výlety do Deštné, Kutné Hory a Prahy. K náboženství na faře se scházíme s mládeží. Skauti celoročně pracují, o prázdninách měli zase své dvoutýdenní tábory. Charita pilně a obdivuhodně pečuje.

Adopce na dálku a práce pro misie jsou stále živé. Se snoubenci a novomanželky jsme si po čtyři měsíce říkali, co obnáší společné soužití v rodině. Ve farnosti se schází několik skupin manželů a skupina mužů. 2x do měsíce (mimo léto) se scházejí důchodci. Ti se také vypravili na výlet do jižních Čech. Česká křesťanská akademie v Letohradě uspořádala řadu zajímavých přednášek. Farnost pořádala Adventní a Vánoční koncert a spolupracovala na koncertech Mezinárodního hudebního festivalu a Základní umělecké školy. V or-

lickém kostele jsme žili (nejen vystavovali) se čtyřmi výstavami. Pozvali jsme Víťu Marčíka s jeho divadlem Labyrint světa.

Slavili jsme 29 křtů, 7 svateb a 31 lidí jsme vyprovodili do věčnosti. Pozvání ke Stolu Páně poprvé přijalo 27 dětí. I letos se vydala Kunčická, Svatováclavská, Kopečková i „Paďourova“ pouť.

Duchovní obnovy, ekumenická bohoslužba a spolupráce také snad přináší ovoce.

Oprava střech na Kopečku letos velice pokročila, podařilo se nám sehnat peníze na zrestaurování dvou obrazů orlické křížové cesty a čtvrtých dveří kostela sv. Václava.

Na sakristiích orlického kostela byla vyměněna krytina. Paní Marie Kudláčková pořídila nový dřevěný kříž mezi parkem a Kaplí na Kopečku.

Díky uklizečkám se v našich kostelích „dá jíst ze země“, kostelníci slouží, varhaníci hrají, sbor Familia cantorum zpívá. V Mistrovácích a na Kunčicích hraje mládež, v Lukavici hrají a zpívají děti. Farní rada pomáhá. Za tímto výčtem je nespočetně mnoho hodin nezištné přípravy a práce. To, že o sebe stojíme, spolupracujeme, pečujeme o děti a potřebné, je naším vkladem do stavby božího království.

Děkujeme Vám všem, kteří jste nezištně přiložili ruku k dílu nebo velkoryse přispěli peněžním darem. Děkujeme i těm, které jsem možná nezmiňl.

Za sebe i farnost: Václav Vacek

VÁNOČNÍ BESÍDKA

ZUŠka pořádá vánoční besídku. Na programu jsou především koledy, které zahráje třicet dětí. V sále je plno. Rodinní příslušníci od šesti měsíců do sedmdesáti let přišli podpořit své malé hráče. Na některých maminkách je patrná nervozita, pod jednou se dokonce trémou klepe židle. Taky vedro tu je. Venku mrzne, takže lidé přišli řádně navlečení. Každý už odložil, co se dalo, ale kozačky a huňaté boty vyzout nelze. A tak má někdo na čele i kapky potu.

Vystoupil první klavírista. Hrdý tatínek jej točí kamerou a malý bratříček radostně sděluje okolosedičím: „To je Pěťa! To je Pěťa!“ Pak přišla Verunka, Tonička a Davídek. Míminka v druhé řadě se rozplakala a nějaké babičce zvoní v tašce mobil. Ale protože má patálie s ušima, slyší ho jen lidé okolo, ona ne...

Jde to ráz naráz, nastoupila Lucka a Karolína. Po ní se uklonila Anička. Chodí na piáno teprve první rok, tak tiše spustila: „Jak jsi krásné neviňátko...“ a u toho „vprostřed“ udělala chybu. Nevadí. Začala znovu: „Jak jsi krásné neviňátko“ ... a zase! To éčko tam nešlo zahrát. Začíná koledu hrát potřetí, ale opět skončila u „vprostřed“. I počtvrté a páté... Nejde to! Děvčátko už už natahuje, protože si s tou notou neví rady. Lidi ztuhli. Ženské napětím sotva dýchaly a některé sahaly po kapesníku. Ztichly i malé děti. Míminka přestala fňukat, bumbat a zívát. Dvouletý hoch si pod židli přestal jezdit s autíčkem a Frantík přestal kopat Janičku. Něco se děje! - všichni to věděli. Všichni v sále jsou Aniččinými spojenci a toužebně si přejí jen to jediné. Ale ona to – chuděrka – zatím neví, a bojí se. Je ještě maličká. Vzduch se dal krájet... Tu se v poslední řadě zvedla paní učitelka, přispěchala k Aničce a dohrála tu koledu spolu. Ach, to se nám ulevilo!!! Děti v hledišti zase mohly pobekávat, tetelít se a švitořit. Všechno bylo v pořádku... Anička sklídila velký potlesk...

/M

SOUROZENCI VOKOLKOVI

Vojmír Vokolek a kostel v Mistrovicích

„Českou kulturu 20. století zásadním způsobem ovlivnily čtyři rody, v nichž se zaměření umělecké nerozlučně pojilo s hlubokou křesťanskou duchovností a v nichž se tvůrčí poslání dědilo z generace na generaci: staroříšští Florianové, petrkovští Reynkové, pardubičtí Vokolkové a novojičínští a kroměřížští Krylové. Čtyři rody – a kolik jen daly české literatuře, knižní kultuře, výtvarnému umění a hudbě děl, bez nichž si je dnes již vůbec nedokážeme představit!“

Úvod Jana Šulce z knihy „Jméno Vokolek“ (Torst, 2011) poukazuje na výjimečnost rodiny, se kterou se pojí i naše farnost. Interiér mistrovického kostela totiž vyzdobil v letech 1969-1971 svými freskami právě příslušník

tohoto rodu – Vojmír Vokolek.

Všichni sourozenci Vokolkovi byli výraznými osobnostmi. Jejich životní dílo – jakkoliv poznamenáno oběma ideologiemi své doby – je pozoruhodné. Čerpalo z rodových kořenů a temperamentu, z výchovy ke skromnosti i k vysokým mravním ideálům, z vlastenectví, humanismu a idey sokolství jako jednoty těla a ducha. Směřování jejich osobností bylo dáno také spoluprací a vztahy s lidmi jako např. Bohuslav Reynek, Josef Florian, Jakub Deml, Jaroslav Durych, Anastáz Opasek, Jan Čep, Jan Zahradníček, František Hrubín, Vladimír Holan, František Halas a mnoho dalších.

Knihtiskař **Vlastimil Vokolek** (1903-1985) Jako praktikant nastoupil do tiskárny svého otce Václava (1871-1952) v Pardubicích už v r. 1918 a v r. 1931 se stal jejím spolumajitelem. Živnost provozoval až do r. 1950, kdy byla tiskárna zničena. Vokolkova tiskárna vydávala kvalitní české i zahraniční knihy. Vlastimil dbal na to, aby se jejich vzhled adekvátně pojil s obsahem a povýšil tiskařské řemeslo na skutečné umění – i za cenu velkých finančních ztrát. V r. 1938 založená edice „Lis tří bratří“ spojila talenty tří bratrů a patřila k vrcholům české krásné knihy té doby. Některé knihy zde vydávané graficky upravoval a zdobil obálkami např. Josef Čapek, který Vokolkovu činnost s uznáním hodnotil: „Mám vždycky radost, jak pečlivě se snažíte o dobře vyrovnanou úpravu knihy. To mně to jinde dost často lajdácky odbývají.“

Básník **Vladimír Vokolek** (1913-1988) Od r. 1946 žil v Děčíně, autor řady básnických sbírek, knihovník, učitel, redaktor časopisu Dialog. Po zastavení časopisu v roce 1970 bez zaměstnání. Zemřel v Ústí nad Labem.

Květa Vokolková (1921-2011) pracovala v bance v Pardubicích, v r. 1945 vstoupila do III. řádu Apoštolátu sv. Františka a v civilu působila přes deset let na Slovensku. V r. 1958 zatčena a dva roky vězněna za „podvracení republiky“. Po propuštění na amnestii požádala o dispens a starala se v Pardubicích o nemocnou maminku a později i o Vlastimila a Vojmíra. Myla nádobí v hotelu, pracovala v prádelně a jeslích, zapojila se do činnosti skryté církve.

Výtvarník **Vojmír Vokolek** (1910-2001) V letech 1928-1932 studoval VŠ umělecko-průmyslovou, ateliér J. Bendy v Praze a následující dva roky AVU v Praze. Ve 30. a 40. letech vytvořil množství grafik a ilustrací, především pro knihy vydávané rodinnou tiskárnou. 50. a 60. léta se nesou ve znamení kostelních fresek. V 80. letech se představil pod pseudonymem Josef Müller jako autor soch, plastik, objektů. Po r. 1989 proběhla řada jeho výstav. Stálou expozici má na zámku v Bystřici pod Hostýnem a jeho díla jsou zastoupena v Galerii města Pardubic.

Co říci o Vojmírovi – filozofovi života a milovníkovi svého Boha, s nímž vedl neustálý dialog? Jeho tvůrčí cestu, a zároveň naprosté nelpění na čemkoli, co vytvořil, charakterizuje jeho synovec, literát Václav Vokolek (nar. 1947): „Vše obětovat, mnohé opustit, nedat se ničím zlákat, popírat své dovednosti, sám sebe a jít stále kupředu. K jedinému cíli. Pro něj vše ostatní míjet. Pro něj být opomíjen...“ Jeho životní a umělecké krédo, které jednou mezi řeči mimochodem vyslovil, znělo: „Jakmile jsem něco uměl, znamenalo to rychle s tím skončit...“ Opustit jistoty pro nejistoty, neustále začínat, nespokojit se s hotovým, být stále připraven vyrazit na neznámou cestu... Svěbytná životní filozofie, osobitá povaha. V souladu s touto jeho životní ideou je i skutečnost, že 90 % jeho věcí (grafik, objektů, portrétů) se nezachovalo. Sám svá díla ničil, protože je nepovažoval za umění. Netoužil být slavným a neprahl po jakémkoli uznání.

Sakrální fresky

Těžko si lze představit bláhovější skutek než začít v 50. letech v Československu zdobit freskami kostely. Nikdo nic takového nechtěl - ani strana a vláda, ani věřící, ani církve. Možná právě proto se do toho Vojmír pustil. Vokolkova rodinná tiskárna byla znárodněna, ilustrovat nebylo co, bratr Vlastimil odešel do fabriky, Vladimír již také nevydával básně a zalezl do svého pohraničního exilu, sestra řeholnice mizí na Slovensku a pak ve vězení. Václav Vokolek k tomu uvádí: „Vojmír se soustředil na práci. Stačilo si vybrat opuštěný kostel, většinou značně poničený, a začít. Léta pracovat od rozbřesku do tmy, všechno si udělat sám, na nikoho nespolehat. A nedostat za to ani korunu. Všechny své síly soustředit na poselství pro své bližní. A oni? Některí dokonce odmítají do takto vymalovaného kostela vstoupit, zbožné stařeny malíře proklínají a modlí se k Panně Marii, aby ho vzal čert. Kněží, kteří by měli vysvětlovat, zatracují.“ Za vrchol jeho sakrálních realizací bývá označována freska „Hlad ve světě“ v kostele sv. Petra a Pavla v Rozhovicích. Vojmírov synovec Václav ji popisuje takto: „Ze stěn na nás civí hlad všech kontinentů. Kristův hlad, tedy hlad svírající prázdný žaludek stejně tak jako hlad šířající prázdnou duši. Ale v hladovějícím světě nejsou jen hladovějící. A tak na fresce najdeme ometávané generály, kurvy ověšené zlatem, cynické pracháče všech zločineckých kategorií, zazobané turisty, kteří si fotografují matku s umírajícím dítětem v náručí. Ti nahoře jsou skutečně namalováni nahoře a ti dole dole. Mezi nimi se protahují učedníci spolu s Kristem v modrákách a s koši plnými pokrmů. Tajemství zázraku se důsledně odehrává tam dole. Tam, kde jedině může k Nasyčení dojít.“

Vznik sakrálních fresek

1958 – 1962 - kostel sv. Václava v Hrbkové (okr. Chrudim)

1962 – 1963 - kostel Všem svatých v Buči-

cích (okr. Čáslav)

1963 - hřbitovní kaple ve Vrdech (okr. Čáslav)

1964 - kostel sv. Jana Křtitele v Kněždubě (okr. Hodonín)

1965 - kostel sv. Petra a Pavla v Dřítči (okr. Pardubice)

1965 - hřbitovní kaple v Borku (okr. Pardubice)

1968 - hřbitovní kaple v Křivonosech (okr. Opava)

1969 – 1971 - kostel sv. Jana a Pavla v Mistrovicích (okr. Ústí n.Orl.)

1972 – 1979 - kostel sv. Petra a Pavla v Rozhovicích (okr. Chrudim)

1979 – 1982 - kaple v kostele sv. Zikmunda ve Stráži pod Ralskem (okr. Česká Lípa)

Kostel sv. Jana a Pavla v Mistrovicích

Kostel postavený v r. 1876 prošel vnitřní obnovou v r. 1926 a pak v 60. letech, kdy byl interiér zásadním způsobem upraven podle návrhu akademického malíře Vojmíra Vokolky z Pardubic. Iniciativu k tomuto kroku dal tehdejší správce letohradské farnosti P. František Karel. Původní zařízení kostela bylo napadeno červotočem, a proto se P.Karel rozhodl výzdobu a zařízení kostela úplně změnit. Kompletní vnitřní úprava vyvolala ve své době řadu rozporných názorů a reakcí. Zejména část starší generace nesla tyto změny jen těžko.

Vojmír Vokolek navrhl do mistrovického kostela obětní stůl, sedadla, ambon, prostor pro uchovávání Těla Páně a křížovou cestu. Na stěny namaloval čtyři rozměrné fresky s těmito náměty: Návštěva Hospodina u Abraháma, Církev svatá, Rodokmen Kristův, Ježíš a jeho přátelé.

Ladislav Svoboda, mistrovický kronikář, o okolnostech Vokolkovy výzdoby říká: „Po 2. Vatikánském koncilu (1962-65) došlo k uvolnění liturgických pravidel, církve se snažila více se přiblížit lidem – už se např. nemuselo sloužit zády k lidem nebo v latině. V r. 1965 přišel do letohradské farnosti P. František Karel, který byl otevřený všemu novému. Na Orlici zavedl kytarové mše a zde v Mistrovicích byl iniciátorem radikální změny interiéru kostela. Myslím, že Vojmír Vokolek i P. Karel předběhli svou dobu... Lidé nebyli na takovou změnu připraveni,“ uvažuje pan Svoboda a vysvětluje postoj částí věřících, kteří tuto změnu odmítali: „Lidé vybudovali zdejší kostel svépomocí, to byl ohromný výkon v té době. Neumím si představit, že by se dnes ve vesnici vybralo třeba 10 miliónů na stavbu kostela... Lidé na materiální lpěli - mnozí z nich dali poslední peníze, které měli, třeba na pořízení oltáře. Když pak přišel farář a řekl, že to je zbytečné, všechno se naložilo na vůz a vyhodilo, nemůžeme se divit, že to někteří místní lidé nesli jako neúctu k tomu, co se za jejich peníze koupilo. Přičemž ten kněz může mít z hlediska víry a filozofie naprostou pravdu...“

Současný letohradský kněz, Václav Vacek, k výzdobě mistrovského kostela uvádí: „Pan

Vokolek svou tvorbou i životem neplul s davem. Jeho výzdoba nás nenechává chladnými - vypráví, klade nové otázky, zve k hledání odpovědí. Můj předchůdce, pan farář Ducháček, říkával, že v žádném kostele se necítí tak dobře, jako v mistrovickém,“ a dále P.Vacek objasňuje význam fresky Církev svatá: „Církev je společenstvím lidu Božího. Patří do ní všichni pokřtění: je podmnožinou dětí božích. V pozadí fresky je strom života – jakýsi elixír života – který od Boha dostali lidé v Ráji. Pro nás je stromem života Kristus – přijetím ovoce jeho přátelství a jeho životního stylu se nám otevírají nové netušené možnosti. Na obraze někteří lidé ovoce toho stromu zahazují, obrazení se k němu zády, jdou pryč svou cestou. Ti vpředu, stojící čelem, o ovoce stromu života stojí.

Někteří lidé právě toto vyobrazení pohoršovalo: 'Takhle že vypadá církev? Kde jsou církevní preláti v mitrách, kde svatí, nikdo neklečí a nespíná ruce k modlitbě? Lidé na fresce vypadají jako kdyby čekali na autobus!' Ale copak tak nevypadáme? Maminka pečující o své dítě je přece také vyslancem božím. Skrže její náruč, důvěrně děcku známou, Bůh objímá a pečuje o své děti...“

Literární kritik a historik Martin C.Putna je

presvědčen o nadčasovosti Vokolkových fresek, které vyjadřují malířovu naději na církev demokratickou, sociální, biblickou, vycházející vstříc bolestem a nadějším všech: „Vokolkovy fresky se nelíbily ani tehdy a nelíbí se ani dnes. Na různých místech jsou ohrožovány zanedbáním nebo dokonce jakousi instinktivní nenávisí. Ve hřbitovní kapli v Borku nechal polský kněz nedávno fresky zabilít.“ Vše má svůj vývoj, který v určitých fázích graduje a v jiných fázích se uzavírá. Vznik mistrovických fresek přinesl ve své době mnoho emocí na všech stranách. Časem si ale lidé zvykli. Dnes mají mistrovičtí ve svém kostele unikátní výzdobu – patrně nejzachovalejší a nejudržovanější ze všech Vokolkových sakrálních realizací.

Když jsem v Mistrovicích v kostele, s oblibou si prohlížím fresku „Církev svatá“ a zkoumám, jestli se poznám: maminka s chlebem v síťovce a s dítětem v náručí, nebo holčička s okluzorem na očích, držící se máminy sukne? Sehnutý stařec o berlích, kterému z tašky čouhá láhev, nebo děcko sedící u máminy zafáčované nohy?... Anebo snad ten, který má tranzistorové rádio u ucha a kráčí od stromu života daleko dozadu...?

/M

V těchto dnech jsem náhodou potkal několik starých přátel. Prakticky všichni na otázku, co je u vás v práci nového, jak žijete, odpovídali: Ale to víte. Já na to, že moc nevím, a v čem je tedy problém. Zhoršují se lidské vztahy. V tom se shodovali všichni. Prý se s tím nedá nic dělat. Je to všude. Lidí si na to už začínají zvykat. Co se taky proti tomu dá dělat? Na místo spolupráce nastoupila soutěž. Silnější už nechce – nemusí, nikdo ho to neučil – pomáhat slabšímu. Konkurence je veliká, a starší, slabé, nemocné vyřazuje předem. Léta nepřirozeného rovnostářství skončila. Bylo načase. Ale – nastoupila po nich léta demokratického gentlemanství? Sotva. Alespoň to moc není vidět. Který pan ředitel, předseda, politik dá ve dveřích přednost sekretářce? Nebo dokonce uklízečce? Který z nich ví, že má dámu – a to bez ohledu na to, jakou práci tato dáma vykonává – pozdravit první? Kdo z nich, těch, kteří jsou momentálně nahoře, dovede pochválit, poradit, pomoci? A to by měly být příklady! Lze se potom divit, že i tam, kde o nějakých vysokých postech lze jen těžko uvažovat, je to mnohdy ještě horší? Malí nadřizení si na malých podřízených vyřizují svůj tak častý pocit méněcennosti, jsou arogantní směrem dolů, k podřízeným, i směrem ven, k žadatelům, kteří od úřadu občas, opravdu jen občas a často předem s bázní, něco potřebují. Směrem nahoru jsou tito malí šéfové, jak jinak, devótní a podlézaví. Nemyslím si, že to všechno je jen vina předchozích zplanělých let. Mnohé z toho, co slyším kolem sebe, se naopak zdá v současnosti skoro horší. Kritériem kvality je úspěch, síla, zisk, pozice. To všechno musí být také vidět. Musí to mít vnější znaky: okázalost, luxus, odstup od chudých, neúspěšných. Pozor – nic proti majetku, dokonce nic proti bohatství. Myslím si jen, že se s tím má umět zacházet. Vědět, že to mám jen ve správně, že za to odpovídám, že si s tím nemůžu dělat, co chci. A koneckonců vědět, že to mám stejně jen dočasně. Všichni jsme smrtelní. Ale nejdůležitější v těchto souvislostech se mi zdá role rodiny. Tam se přece člověk naučí, že není na světě sám; tam se učí zdravit, klepat na dveře a čekat, až se ozve dále, tam se učí dávat přednost ženám a starším lidem, tam pomáhá slabším, tam je partnerem sourozencům a rodičům, tam s nimi debatuje – v ideálním případě jako rovný s rovným. Jedním slovem, tam se učí, nebo měl by se učit, být tím, co dnes nejvíc potřebujeme v naší společnosti – být gentlemanem. Nedávno jsem někde četl, že gentleman je člověk, který se chová slušně i k lidem, které nepotřebuje. Ale my se přece potřebujeme všichni. Věřím tomu.

Ivan Medek: *Jak to vidím, 2001*

Při změnách ve vládě nikdy necítím souhlas. Proč koho odtamtud vyhazují a jiného tam dávají? Zdá se mi, že se vždycky prosazuje něco jiného než povaha a schopnosti. Je to odpudivé: pozice za pozicí, ústupek za ústupek.

Je škaredé, když nový ministr hned vyhazuje z úřadu lidi, jako když ženská vyhazuje hadry z šatníku, který má po někom. Kdybych se já stal ministrem, co bych udělal: svolal všechny vedoucí a řekl jim: „Pánové, máte nějaké myšlenky a návrhy, které jste za minulého šéfa nemohli vyslovit?“ To by je ohromilo! To by hned byli ti noví lidé, ale měli by všechny staré zkušenosti. Jaká chuť do práce a hlavně důvěra! Kdo při nástupu hned mění lidi, buď tam chce dostat kamarády nebo je pod stranickým tlakem či hned dělá s někým nějaký politický handl.

Viděl jsem dvě plastiky Václava Havla, a na žádné si není podoben. Divím se, že to vystavili. I to divadlo s červeným srdcem je ošklivá maškaráda! Pojmenování pražského letiště jménem Václava Havla je ubohá podlézavost. On by si to jistě nepřál, soudím podle sebe a on jistě neměl méně vkusu než já. Tohle všechno dělají ubožácké duše, toužící po zvětšení na jméno a účet někoho jiného. Já bych po nich pojmenoval veřejné záchody.

Ale dovidám se jednu dobrou zprávu. V Podbrdských novinách se píše, že v Hostomicích byly úplně zakázány hrací automaty. Z posledního hlasu Nadějkova se dovidám, že osvětový spolek v té obci buduje na pozemku pana Bendy pomoci strojů dvě vodní tůně... Čekám proč a čtu: „Aby příroda byla pestřejší a v krajině bylo více vody.“

Mám ještě jedno téma, mrzuté. Je ale začátek

roku, což je příležitost i trochu omluva. Myslí na tisk a televizi, dva orgány, které snad vůbec necítí odpovědnost za výchovu lidí. To, s čím přicházejí, rozsahem i významem často převažuje naše vlastní prožitky. Uvědomují si, jak znečišťují naše vědomí? Bývala to církev, která cítila odpovědnost za duši či třeba jen ducha společnosti. Ne, nestýská se mi po „vedoucí úloze strany“. Jen cítím, jaké je to neštěstí, když vidím, jak se lavina událostí a názorů valí bez číkoliv psychologické úvahy na nás všechny: na ty soudné i ty opačné. Tato tzv. média mají jediný zájem: přitáhnout pozornost lidí a tím i jejich peníze, upevnit svou existenci. Nevyhýbají se hlouposti, hrubosti, sprostotě, čímž tyto rysy v lidech podporují. Televize, například, vždycky poradí zlodějům, co by ještě mohli páchat. Popularizuje hloupost populárních lidí: propaguje například rozvody, když říká, kdo slavný se zase rozvádí. Pumpuje do vědomí všechno špatné, o čem se třeba ve slušné společnosti nemluví. Slušná společnost - to už je cosi úplně vzácného. Když jsem byl malý, vědělo se o vraždě a jiném zlém činu jen v našem okolí. Proč to musíme vědět z celé republiky?

Nevím, zda redakce těchto útvarů někdy uvažují o tom, co je správné a co škodlivé, co povzbuzuje lidi, co je rozvrací. Jistě se tam takový hlas ozve: ale poslechno ho šéf či majitel? Není to tolik vláda, odkud vane „špatná nálada“, je to ten, kdo z ní žije. Máme my, kteří jsme kritičtí k jejich práci, nějakého mluvčího v dnešní tzv. opozici? Ne, protože jí nejde o zlepšení vlády: jde jí o vládu samu, dobýt ji.

Ludvík Vaculík, LN

NOVOROČNÍ PROJEV

Jak by mohl vypadat projev prezidenta republiky, kdyby byl rozumný.

V létě se na děčínském zámku sešlo čtyřicet studentů – vysokoškoláků i středoškoláků – a týden přemýšleli nad tím, co by asi v novoročním projevu mohl říci prezident republiky, kdyby byl rozumný. Z debaty o tématech vzniklo několik skupin, které si pak zkusily zformulovat svoji část projevu (na výsledku je to vidět). Porovnání se skutečným projevem může být zajímavé.

Milí spoluobčané,

už více než dvacet let platí, že si ve své zemi vládneme sami. Tisíce občanů jsou členy různých zastupitelských orgánů, mnozí další se účastní tvorby zákonů a zvláště v poslední době prosazují své požadavky také formou demonstrací. Ostatní země nepochybují o tom, že jsme suverénní stát. A přitom v nás stále sílí pocit, že jako občané vládu nad touto zemí ve svých rukou nemáme. Není to zvláštní?

Po více než dvaceti letech svobody jsme se dopracovali do stavu, kdy úřední, a zejména politické funkce většinu občanů odpuzují,

natož aby přitahovaly ty nejlepší a nejtalentovanější. A náš stát není schopen provést ani banální akci tak, aby to neznepríjemnilo život tisícovkám konkrétních lidí a zároveň nevyvolalo podezření, že někdo zase krade veřejné peníze. Pocítili to řidiči, když nefungoval nový centrální registr vozidel, pocítili to studenti při nezvládnutých státních maturitách, doplácují na to vojáci, jimž stát nakupuje předražnou a nepotřebnou techniku.

V naší zemi se vládne stylem, který připomíná spíše válku klanů než rozhodování o státních záležitostech. Stalo se zvykem, že to první, co udělají vítězové po volbách, je, že rozmetají dílo svých předchůdců. Začínají pak znovu, od nuly – ale hlavně po svém a se svými lidmi. Tento stav má samozřejmě více příčin. Tou hlavní je, že jsme přecenili princip soustřežte, o kterém jsme se domnívali, že je vždy a za všech okolností ideální cestou k nejlepšímu řešení. A hlavně – nechali jsme soupeření proniknout i tam, kam vůbec nepatří.

Této zemi kvůli tomu chybí jakýkoli plán, natož pak dlouhodobá koncepce, která by byla

prodiskutována, přijata a posléze respektována co nejširší většinou. K ní se ovšem dospívá vstřícným dialogem, ne soutěžením ve stylu „vítěz bere vše“.

Kde tedy začít?

Jedno z opatření je zcela konkrétní: musíme konečně uvést do praxe služební zákon, jehož účinnost byla už mnohokrát a s nevěrohodnými záminkami odložena. Služební zákon by vnesl do našich státních úřadů profesionalitu, která čím dál povážlivěji chybí, a politiky by přiměl k tomu, aby navazovali na to dobré z práce svých předchůdců.

To samozřejmě neřeší všechno. Do veřejného prostoru se také musí dostat nový duch. A ten tam nevstoupí, dokud jako občané budeme dávat svou důvěru lidem, jejichž jedinou kvalifikací je mediální suverenita.

V této souvislosti si musíme přiznat – jakkoli to mnohým bude znít překvapivě –, že naší zemi chybí elita. Ten stav trvá dlouho, ale ne všichni o něm víme a ne všem vadí. Jistě, máme to, co se běžně za elitu pokládá: politickou reprezentaci, vlivné podnikatele, světově úspěšné sportovce, populární herce či zpěváky. A kvalitní odborníky a vědce – dokonce i takové, kteří se nebojí formulovat názory nad rámcem svého oboru.

To ale ani zdaleka nestačí.

Kdybychom elitu měli – či spíše kdyby se projevovala tak, jak má –, nemuseli bychom se ptát, proč se ani po dvaceti letech svobody neumíme dohodnout na dlouhodobém směřování naší země. Proč nemáme jasno v oblastech, jako je zdravotnictví, energetika, školství nebo zahraniční politika? Proč je naše politická scéna stále rozdělena do nesmiřitelných táborů? Proč žádná z politických reform nepřechází jedno volební období? To, co nám zjevně chybí, není elita jako společenská vrstva. Je to spíše jakási elitnost – tedy schopnost formulovat a formulovat hlas společnosti, rozpoznávat podstatná a potřebná témata, zpřehledňovat debatu o nich, vést nás ke společnému zájmu a konsenzu. V tomto nároku stále povážlivě zaostáváme.

Zatím jsme dosáhli jen toho, že ve veřejném prostoru každý může říci to své, a býváme spokojeni, když se hlasy debatérů navzájem vyvažují. Role těch, kdo vedou veřejnou debatu, má být ale jiná. Je těžší a závažnější: jejich úkolem je zajistit, aby nezankl hlas těch, kteří zrovna nejsou u moci, a přivádět názorově rozrůzněné, či dokonce nepřátelské strany k tomu, aby našly společnou řeč. Zajistit, aby názory, podepřené odbornou erudicí, uvážlivostí, bohatými zkušenostmi, občanskou odpovědností a – to zejména – schopností myslet na druhé, nezankly ve zmatku a vzájemném překřikování. Společný zájem se může zrodit teprve pak.

Lidé, kteří jsou schopni porozumět tomu spo-

lečnému, se ale těžko mohou objevit a uplatnit, pokud o ně nebudeme stát. Začít je rozpoznávat a nebát se svěřit jim odpovědnou roli, to je náš klíčový úkol.

V českém veřejném prostoru také dosud vidím velkou sebestřednost a zároveň uzavřenost. Náš vztah ke světu jako by byl založen na principiální nedůvěře – a ta se navenek projevuje nesrozumitelností a nečitelností. Při pohledu zvenčí pak působíme jako nafoukanci.

Velmi dobře to ukazuje naše zahraniční politika, zejména naše angažování se v Evropě. Jakkmile se od nás očekává spolupráce, tváříme se, že se nás to netýká, kličkujeme a ve výsledku – s potůchým uspokojením – brzdíme společnou věc.

Někdo by mohl namítat, že naše vystupování v Evropě je především věcí politiků, nicméně

bezradní omlouvají vlastní bezradnost a neschopní vlastní neschopnost. Ptejme se, jestli nás k takovému realismu nevedou právě ti, kteří správně tuší, že by ve větší konkurenci – třeba v evropské – rozhodně neobstáli. Možná právě proto stále častěji slýcháme hlasy, že si od Evropy máme držet odstup. Zejména naše vláda jedná v tomto duchu: vytrvale odmítá euro a jako jediná z celé kontinentální Evropy nepřistoupila na dohodu o rozpočtové disciplíně. Je nám to podáváno jako prozíravost. Jako kdyby vrcholem jeho počínání v Evropě mělo být, že si pohlídneme místo co nejbliž u nouzového východu. Tomu, proč to děláme, nikdo moc nerozumí, a dost možná už ani rozumět nechce. Opravdu je trucování v našem národním zájmu? Myslíme si snad, že tak lépe ochráníme svou národní jedinečnost?

Má být českým specifíkem strach z Evropy? Miliardy, které Evropská unie investuje třeba do českých památek, přece nesvědčí o tom, že by nás chtěla připravit o národní kulturu. Stačí se rozhlédnout: česká města v posledních letech viditelně zkrásněla – a evropské dotace na tom mají zásadní podíl. Evropskými penězi platíme i nejmodernější vědecká centra, stejně jako počítače v našich školách. A měli bychom si všimnout, že pověstná a pomlouvaná bruselská byrokracie chrání naši přírodu usilovněji než zdejší ministerstvo životního prostředí.

O co se tedy bojíme? O životní úroveň? Ta je už teď zcela závislá na tom, jak se žije ostatním Evropanům. Bojíme se o svou suverenitu? Proč se tedy nebojíme řady nadnárodních společností – nikým nevolených –, které disponují rozpočty tak obrovskými, že dalece přesahují rozpočet naší země? Dnes přece už čelíme výzvám, které jednotlivé národní vlády ani nemohou řešit. Jak vidíme na příkladu jižní Evropy nebo Irska, finanční trhy mají dnes nad státy nemezenou moc. Ať chceme nebo ne, éra národních států skončila.

V situaci, kdy moc našeho státu nestačí ani na to, abychom přiměli velké firmy platit daně tam, kde podnikají, opravdu nemá smysl bát se Evropy. Evropská unie je dosud nejnadějnějším pokusem této situaci čelit – a dost možná prošlapává cestu ještě širšímu demokratickému propojení světa.

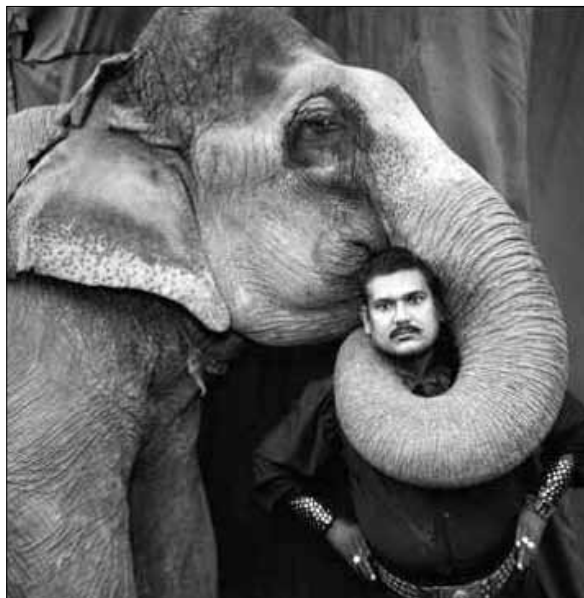
Na závěr ale nemohu vynechat ještě jedno téma, pro mne osobně nejpalčivější.

Dalo se asi čekat, že s tím, jak čelíme hospodářské krizi, poroste v naší zemi nespokojenost. Dalo se čekat, že v době, kdy se neustále mluví o nutnosti šetřit, a v atmosféře všeobecných škrtů budeme přecitlivěli. Že mnohem víc než jindy nás budou dráždit korupční skandály a neuvěřitelné platy všelijakých poradců, lobbistů a členů dozorčích rad, kteří si tajemnou práci za měsíc vydělají

myslím si, že odráží i něco z naší národní povahy. Zakládáme si na tom, že jsme realisté. Nenecháme se přece unášet neprověřenými ideály. Umíme si dobře představit, jaké a čí zájmy se za nimi skrývají. Nechceme riskovat, a proto raději nikomu cizímu nevěříme. To je náš realismus: smířit se s tím, že věci jsou tak, jak jsou, a hlavně si nenalhávat, že mohou být lepší.

Jako občané bychom ale měli vědět, že pro některé politiky – a vůbec pro všechny, kteří touží po získání a udržení moci – to je nejvýhodnější taktika: právě pod rouškou realismu nás utvrzují v tom, že se stejně nic nezmění, a že tedy po nich nemůžeme nic chtít. Realismus ve stylu „lepší už to nebude“ anebo „nikdo nám nemá co radit“ je jen způsob, jak

zažívat nikdo, ještě snášet všeobecné opovržení?

Kde hledat východisko? V prvé řadě musí začít jednat stát, který svou nečinností situaci nebezpečně zhoršuje. V této souvislosti stále slyšíme jen o zneužívání sociálních dávek. Neměli bychom se raději ptát, proč je u nás stále tolerována lichva? Proč jsou naši zákonodárci tak vstřícní vůči hazardu, který – jaké překvapení – kvete právě v těch nejnuznějších čtvrtích našich měst? A proč necháváme tak nemístně bohatnout exekutory na úkor těch nejchudších? Je scestné si myslet, že se tyto jevy týkají jen několika nešťastníků, a že si za to navíc mohou sami. Stát

víc než běžný občan za rok. O to absurdnější je, že se naše nevráživost nakonec obrací úplně jiným směrem: proti těm, kteří se mají ze všech nejhůř.

S obzvláště velkým znepokojením jsem sledoval útoky proti romské menšině. Romové však nejsou jediní, kdo upadl v nemilost. Jsou to všichni nezaměstnaní, lidé bez domova, a dokonce už i duchodci. Ty všechny totiž takzvaná slušná většina začíná považovat za společenskou přítěž. Není to ale projev největší zbabělosti, vylévat si svou frustraci právě na těch nejslabších? Mají lidé žijící v podmínkách, které by dobrovolně nechtěl

prostě nevládat jeden ze svých základních úkolů: zajistit prostředí, v němž nebude možné snadno a beztravně vydělávat na zoufalé situaci druhých.

Chyba ovšem není jen na straně státu. I my sami jsme se nechali přesvědčit, že štěstí člověka je jeho soukromá věc, a je proto na každém, aby se sám o sebe postaral. Ztratili jsme zájem o štěstí druhých. Částečně z vlastního sobectví, částečně z přesvědčení, že štěstí spočívá v materiálním zajištění a že je dostupné každému, kdo je ochoten se přizpůsobit.

Jediný společný zájem, který jsme dnes

schopni sledovat, je pak růst HDP – jsme jím uhranuti natolik, že si přestáváme všimnout, jak se nám v naší zemi společně žije.

Zapomněli jsme zkrátka, že společnost nedrží pohromadě díky vyrovnané obchodní bilanci a že snaha umořit státní dluh nenahradí potřebu společného světa. Soudržná společnost vyrůstá teprve z ochoty pomáhat těm, kteří v životě nemají takové štěstí jako my.

Milí spoluobčané, deset let jste slyšali v mých projevech v podstatě totéž: že někteří lidé se budou mít hůře a jiní lépe, že pro některé bude nadcházející rok šťastnější a pro některé méně šťastný a že úsměvem někdy docílíme víc, než když se budeme mračit. Tentokrát jsem si dovolil trochu jiný tón. Doufám, že to přijmete s pochopením.

Přeji vám pěkný nový rok!

Za jednotlivé skupiny:

Václav Dostál, Kristýna Drápalová,

Jakub Hrnčíř, Pavla Nehasilová,

Viktor Portel, Eliška Sýkorová

Respekt 1/2013

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

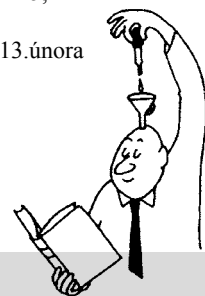
neděle 20.1. 2.v mezidobí
7.15 h. Letohrad Iz 62,1-5 Ž 96
8.45 h. Mistrovice 1 Kor 12,4-11
10.15 h. Orlice J 2,1-12

sobota 27.1. 18 h. Mistrovice
neděle 28.1. 3.v mezidobí
7.15 h. Letohrad Neh 8,2-10 Ž 19
8.45 h. Lukavice 1 Kor 12,12-30
10.15 h. Orlice Lk 1,1-4; 4,14-21
17.00 h. evangelický kostel – ekumenická bohoslužba

sobota 2.2. 18 h. Lukavice
neděle 3.2. 4.v mezidobí
7.15 h. Letohrad Jer 1,4-19 Ž 71
8.45 h. Mistrovice 1 Kor 12,31-13,13
10.15 h. Orlice Lk 4,21-30

sobota 9.2. 18 h. Mistrovice
neděle 10.2. 5.v mezidobí
7.15 h. Letohrad Iz 6,1-8 Ž 138
8.45 h. Lukavice 1 Kor 15,1-11
10.15 h. Orlice Lk 5,1-11

Popeleční středa 13. února

VÝLET

17. listopadu jsme jeli s mládeží do Prahy na Neviditelnou výstavu a do Muzea komunistických zločinů. Ráno o půl 6. byl sraz na nádraží. Když jsme se všichni sešli, tak se vyrazilo. Ve vlaku jsem se rozhodla, že si chvilku lehnu, protože jsem byla unavená. Když jsme dorazili do Prahy, tak se šlo na Neviditelnou výstavu, kde nás provázeli nevidomí lidé. Probíhalo to tak, že nás rozdělili do skupinek a šlo se. Já jsem byla v té první skupině. Vstupovali jsme do temných místností a v každé místnosti něco bylo. Pro mě to byl docela ze začátku šok, protože jsem se bála, že do něčeho narazím, ale náš průvodce mi vždy řekl kudy mám jít. Ale naštěstí to probíhalo dobře. Prochodili jsme místnosti, ve kterých jsme měli rozpoznat podle hmatu kde se právě nacházíme. Byli jsme např. v kuchyni, koupelně, myslivně, na ulici, v lese a v sochařské místnosti.

To vše jsme prochodili asi za hodinu a půl. Bylo to super. Moc se mi to líbilo, protože jsem si mohla vyzkoušet, jak to ti nevidomí

Oblak vůně

Ženy, které nás míjejí a vzdalují se zvolna, podobají se líbezným akváriím z drahocenného skla, z jejichž nitra se šíří světlo, neustálý perlový přítok obnovuje jejich svěžest a krásu a cizokrajné ryby se zahalují svými průsvitnými ploutvemi.

Ivan Blatný

lidé mají. Potom všem jsme se vypravili do muzea. Tam to bylo taky velice zajímavé. Viděli jsme různé vzácnosti z 1. a 2. války. Ale přece jen můj nejlepší zážitek byl vyfotit se se slavným hercem Filipem Tomsou. Můžete ho znát z různých pohádek, filmů, seriálů nebo komedií. Celý výlet byl velmi příjemný a hezký. Doporučuji všem, aby se zúčastnili nějaké další akce. Stojí to za to!

Sára Kaplanová, žákyně ZŠ Letohrad

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741